

GENELGE

Cumhurbaşkanlığından:

Konu: Aile ve Nüfus On Yılı (2026-2035)

GENELGE

2026/4

Toplumların istikrarlı şekilde varlıklarını sürdürebilmesinde, güçlü aile ve nüfus yapısı hayatı rol oynamaktadır. Ülkemizde aile, toplumun temeli olarak kabul edilmiş ve bu husus Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 41 inci maddesi ile teminat altına alınmıştır. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler de aileyi "toplumun doğal ve temel birimi" olarak tanımlamakta ve devlete ailenin korunmasına ilişkin görev yüklemektedir.

Küresel ölçekte uzun yıllar nüfus artışı kalkınmanın önünde engel görülerek doğurganlığı azaltıcı politikalar uygulanmış; öte yandan cinsiyetsizleştirme başta olmak üzere zararlı akımlar insan hakları ve bireysel özgürlükler söylemini araçsallaştırarak aile kurumunu, nesilleri, milli ve manevî değerleri tehdit etmeye başlamıştır. Günümüzde demografik yapımızda medeni durum, hane büyüklüğü, yaş profili ve mekânsal dağılım boyutlarıyla belirgin bir dönüşüm yaşanmaktadır. Doğurganlık hızımız Cumhuriyet tarihimizin ölçülen en düşük seviyesine gerilemiş, aile ve nüfus yapısındaki menfi değişimler varoluşsal bir boyuta ulaşmıştır.

Aile ve nüfus politikalarının eşgüdüm içerisinde etkin uygulanması büyük önem arz etmektedir. Bu minvalde 15/5/2024 tarihli ve 32547 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Koordinasyon Kurulu ve 172 sayılı Nüfus Politikaları Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Nüfus Politikaları Kurulu kurulmuştur.

2025 yılının "Aile Yılı" ilan edilmesiyle ivme kazanan çalışmaların uzun vadeli ve bütüncül bir politika çerçevesinde yürütülmesi amacıyla 2026-2035 dönemi "Aile ve Nüfus On Yılı" olarak ilan edilmiştir. Mezkûr dönemde hayata geçirilmesi hedeflenen stratejik öncelikler ile uygulama modeli ve araçlarını ortaya koyan "Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesi" Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanmış ve Bakanlığın resmî internet adresinde (www.aile.gov.tr) yayımlanmıştır.

Aile ve Nüfus On Yılında, aile ve nüfusun güçlendirilmesine yönelik politikaların geliştirilmesi ve uygulamaya geçirilmesi başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin ortak ve kararlı biçimde hareket etmesini gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede;

1. Aile ve nüfus yapısının korunması ve güçlendirilmesi hususundaki ülke önceliklerimiz ulusal politika belgeleri ile kurumların stratejik plan ve programlarına dâhil edilecek, bu öncelikler uluslararası belgelerin müzakere süreçlerinde ve uluslararası kuruluşların Türkiye ülke programlarının hazırlanması, kabulü ve uygulanmasında kamu kurum ve kuruluşlarınca esas alınacaktır.

2. Tüm kamusal politika, düzenleme, uygulama ile kamu kurumları tarafından yürütülen veya desteklenen araştırmalar aile kurumuna ve nüfus değişimine etkileri yönünden değerlendirmeye tâbi tutulacak ve sonuçlar uygulama süreçlerine yansıtılacaktır.

3. Kamu kurum ve kuruluşları somut görev alanlarıyla ilgili faaliyetlerinde aileyi koruyucu ve nüfusu artırıcı yaklaşımla hareket edecek, uygulamalarını buna göre yürütecek; resmî belgelerinde, plan ve programlarında, hizmet içi eğitimlerinde aile ve nüfus politikasıyla uyumlu kavramsal çerçeve esas alınacak, bu çerçeveye ilişkin rehberlik Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından sağlanacaktır.

4. Aileyi ve nüfusu olumsuz etkileyen cinsiyetsizleştirme akımı, zararlı alışkanlık ve bağımlılıklar nesilleri her türlü menfi etki ve müdahaleye karşı koruyacak bütüncül bir politika çerçevesinde ele alınacaktır.

5. Evlilik müessesesinin toplumsal itibarı korunacak, evliliklerin sağlam temeller üzerine inşa edilmesi ve nitelikli bir biçimde sürdürülmesi, genç yetişkinlerin evliliğe teşvik edilmesi ve evliliğin kolaylaştırılmasına yönelik mekanizmalar güçlendirilecektir.

6. “Annelik ve babalık” çocuğun sağlıklı gelişimindeki belirleyici rolüyle toplumsal bir değer olarak tahkim edilecek, çok çocuklu aile yapısı desteklenecek, çocuk sahibi olmayı özendiren ve kolaylaştıran uygulamalar hayata geçirilecektir.

7. Gençlerin donanımlı bireyler olarak yetiştirilmesine yönelik politikalar güçlendirilecek, yaşlı refahına yönelik sürdürülebilir sosyal güvenlik ve sağlık sistemleri ile başta aile merkezli olmak üzere çeşitlendirilmiş bakım ve destek modelleri geliştirilecek, kuşaklar arası dayanışma pekiştirilecektir.

8. Nüfusun dengeli dağılımını gözeten bütünlük bir çerçevede kırsal alandaki nüfus kaybının önlenmesi, kentlerde yoğunlaşan nüfusun kırsal alanlara geri dönüşünün özendirilmesi ve kentsel mekânların aile ve çocuk odaklı bir perspektifle dönüştürülmesi için bütüncül tedbirler hayata geçirilecektir.

9. Mevcut hukukî düzenlemeler aile ve nüfus yapısını koruma ve güçlendirme yaklaşımıyla gözden geçirilecek, belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda yeni hukukî düzenlemelere ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

10. Aile ve nüfus yapısında meydana gelen değişimlerin düzenli olarak takip edilmesi ve incelenmesine yönelik ulusal, stratejik ve resmi istatistik üretilen araştırmalar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı sorumluluğunda yürütülecek, güçlü aile ve nüfus hedefleri doğrultusunda lisansüstü programlar ve araştırma teşvikleri başta olmak üzere akademik altyapı geliştirilecektir.

11. Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesinin etkin icrası için kurumsal yapılanma, yerel uygulama kapasitesi, iş birliği, teknik ve dijital altyapı güçlendirilecek, personelin mesleki yetkinliği geliştirilecektir.

12. Türkiye'nin konuya ilişkin olarak uluslararası mecralarda üstlendiği öncü rolü tahkim eden diplomasi faaliyetleri yürütülecek, ülkemiz ile benzer tutum sergileyen ülkelerle iş birlikleri geliştirilecektir.

13. Tüm kitle iletişim araçlarındaki zararlı unsurların tespiti, değerlendirilmesi ve önlenmesine yönelik dijital aile kalkanı oluşturulması başta olmak üzere ilgili mevzuat kapsamında gerekli tedbirler alınacak, aile dostu yayıncılık teşvik edilecek ve sorumlu medya kullanımı bilinci yaygınlaştırılacaktır.

14. Güçlü aile ve nüfus hedeflerine dair iletişim kampanyaları yürütülecek, bu konular örgün ve yaygın eğitim programlarında temel bir bileşen olarak ele alınacaktır.

15. Her yıl mayıs ayının son haftası “Millî Aile Haftası” olarak kutlanacak, kamu kurum ve kuruluşlarınca bu haftanın anlam ve önemine uygun etkinlikler düzenlenecektir.

Aile ve Nüfus On Yılı kapsamında yürütülecek tüm çalışmalarda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda hareket edilmesi, bu Genelge ile Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesi doğrultusunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık faaliyetleri belirlenerek mezkûr Bakanlığa raporlanması ve izlenmesi ile ihtiyaç duyulacak her türlü desteğin anılan Bakanlığa sağlanması hususlarında bilgilerini ve gereğini rica ederim.

1 Mayıs 2026

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI